HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a patra)

9 octombrie 2008 *

În cauza C-304/07,

având ca obiect o cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată în temeiul articolului 234 CE de Bundesgerichtshof (Germania), prin decizia din 24 mai 2007, primită de Curte la 2 iulie 2007, în procedura

Directmedia Publishing GmbH

împotriva

Albert-Ludwigs-Universität Freiburg,

* Limba de procedură: germana.

CURTEA (Camera a patra),

compusă din domnul K. Lenaerts (raportor), președinte de cameră, domnul T. von Danwitz, doamna R. Silva de Lapuerta, domnii E. Juhász și G. Arestis, judecători,

avocat general: doamna E. Sharpston,
grefier: domnul R. Grass,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

— pentru Directmedia Publishing GmbH, de C. von Gierke, Rechtsanwältin;

— pentru l'Albert-Ludwigs-Universität Freiburg, de W. Schmid și de H.-G. Riegger, Rechtsanwälte;

— pentru guvernul italian, de domnul I. M. Braguglia, în calitate de agent, asistat de domnul F. Arenal, avvocato dello Stato;

— pentru Comisia Comunităților Europene, de domnii H. Krämer și W. Wils, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 10 iulie 2008,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare privește interpretarea articolului 7 alineatul (2) litera (a) din Directiva 96/9/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 martie 1996 privind protecția juridică a bazelor de date (JO L 77, p. 20, Ediție specială, 13/vol. 17, p. 102).

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Directmedia Publishing GmbH (denumită în continuare „Directmedia”), pe de o parte, și Albert-Ludwigs-Universität Freiburg, pe de altă parte, în urma comercializării de către Directmedia a unei culegeri de poeme realizate pe baza unei liste de poeme germane, întocmită de domnul Knoop, profesor în cadrul acestei universități.

Cadrul juridic

3 Directiva 96/9 are drept obiect, potrivit articolului 1 alineatul (1), „protecția juridică a bazelor de date, indiferent de forma acestora”.

4 În înțelesul Directivei 96/9, articolul 1 alineatul (2) din aceasta definește noțiunea „bază de date” ca fiind „o culegere de opere, de date sau de alte elemente independente, dispuse sistematic sau metodic și accesibile în mod individual prin mijloace electronice sau de altă natură”.

5 Articolul 3 din Directiva 96/9 instituie o protecție prin intermediul dreptului de autor a „baze[lor] de date care, prin alegerea sau dispunerea elementelor, constituie o creație intelectuală proprie a autorului”.

6 Articolul 7 din Directiva 96/9, intitulat „Obiectul protecției”, instituie un drept *sui generis* formulat astfel:

„(1) Statele membre prevăd pentru producătorul unei baze de date dreptul de a interzice extragerea și reutilizarea ansamblului sau ale unei părți substanțiale, evaluată calitativ sau cantitativ, a conținutului acesteia, atunci când obținerea, verificarea sau prezentarea acestui conținut atestă o investiție substanțială din punct de vedere calitativ sau cantitativ.

(2) În înțelesul prezentului capitol:

(a) «extragere» înseamnă transferul permanent sau temporar al ansamblului sau al unei părți substanțiale din conținutul bazei de date pe un alt suport prin orice mijloc sau sub orice formă;

(b) «reutilizare» înseamnă orice formă de punere la dispoziția publicului a totalității sau a unei părți substanțiale a conținutului bazei prin distribuția de copii, prin închiriere, prin transmitere on-line sau sub alte forme. Prima vânzare a unei copii a bazei de date în cadrul Comunității de către titularul dreptului sau cu consimțământul acestuia epuizează dreptul de a controla revânzarea acestei copii în cadrul Comunității.

Împrumutul public nu este un act de extragere sau reutilizare.

(3) Dreptul menționat la alineatul (1) poate fi transferat, cedat sau acordat în temeiul unei licențe contractuale.

(4) Dreptul menționat la alineatul (1) se aplică în mod independent de posibilitatea ca baza de date să fie protejată prin dreptul de autor sau prin alte drepturi. În plus, se aplică în mod independent de posibilitatea ca conținutul acestei baze de date să fie protejat prin dreptul de autor sau prin alte drepturi. Protecția bazelor de date prin dreptul menționat la alineatul (1) nu aduce atingere drepturilor existente cu privire la conținutul lor.

(5) Extragerea și reutilizarea repetate și sistematice ale unor părți nesubstanțiale ale conținutului bazei de date, care ar presupune acte contrare unei exploatări normale a acestei baze de date sau care ar aduce în mod nejustificat atingere intereselor legitime ale producătorului bazei de date, nu sunt autorizate."

7 Articolul 13 din Directiva 96/9, intitulat „Menținerea altor dispoziții legale", precizează că directiva nu aduce atingere dispozițiilor privind printre altele „practicile restrictive și concurența neloială".

8 Potrivit articolului 16 alineatul (3) din Directiva 96/9:

„Până la sfârșitul celui de-al treilea an de la [1 ianuarie 1998] și, ulterior, la fiecare trei ani, Comisia prezintă Parlamentului European, Consiliului și Comitetului Economic și Social un raport privind aplicarea prezentei directive, în care, *inter alia*, pe baza informațiilor specifice furnizate de statele membre, examinează în special aplicarea dreptului *sui generis*, inclusiv articolele 8 și 9, și verifică, în special, dacă aplicarea acestui drept a condus la abuz de poziție dominantă sau la alte forme de denaturare a liberei concurențe, care ar justifica măsuri corespunzătoare, inclusiv stabilirea unui regim de licențe nevoluntare. Comisia prezintă, dacă este cazul, propuneri de adaptare a prezentei directive la progresele din domeniul bazelor de date."

Situația de fapt din acțiunea principală și întrebarea preliminară

9 Profesorul Knoop coordonează în cadrul Albert-Ludwigs-Universität Freiburg proiectul „Klassikerwortschatz" („Vocabularul clasicilor") care s-a materializat în publicarea *Freiburger Anthologie* („Antologia din Freiburg im Breisgau"), o culegere de poeme scrise între 1720 și 1933.

10 Această antologie se bazează pe o listă de poeme întocmită de domnul Knoop, *Die 1 100 wichtigsten Gedichte der deutschen Literatur zwischen 1730 und 1900* („Cele mai importante 1 100 de poeme ale literaturii germane între 1730 și 1900", denumită în continuare „lista de poeme întocmită de domnul Knoop"), publicată pe internet.

11 După o explicație introductivă, această listă de poeme, a căror clasificare este în funcție de frecvența citării acestora în diferite antologii, indică autorul, titlul, primul vers și anul publicării fiecărui poem. Această listă se bazează astfel pe o selecție de 14 antologii alese dintr-un total de aproximativ 3 000, la care s-a adăugat compilația bibliografică a doamnei Dühmert de 50 de antologii în germană, *Von wem ist das Gedicht?* („Cine a scris acest poem?").

12 Pornind de la aceste lucrări, care conțin aproximativ 20 000 de poeme, au fost selecționate poemele citate cel puțin în trei antologii sau de cel puțin trei ori în compilația bibliografică a doamnei Dühmert. În scopul de a permite exploatarea lor statistică, au fost uniformizate titlurile și primele versuri ale poemelor și s-a întocmit o listă recapitulativă a acestora. Datorită unor cercetări bibliografice, au fost identificate atât lucrările în care au fost publicate poemele, cât și data compunerii lor. Pentru realizarea acestui proiect au fost necesari aproximativ doi ani și jumătate, iar costurile sale, în cuantum total de 34 900 de euro, au fost suportate de Albert-Ludwigs-Universität Freiburg.

13 Directmedia distribuie un CD-ROM, *1 000 Gedichte, die jeder haben muss* („1 000 de poeme pe care trebuie să le aibă fiecare"), lansat în cursul anului 2002. Printre poemele care figurează pe acest CD-ROM, 876 datează din perioada cuprinsă între 1720 și 1900. 856 dintre acestea sunt de asemenea citate pe lista de poeme întocmită de domnul Knoop.

14 Pentru compilarea poemelor preluate pe CD-ROM, Directmedia s-a inspirat din această listă. Directmedia a omis preluarea anumitor poeme care figurează în aceasta, a adăugat altele și, pentru fiecare poem, a supus selecția efectuată de domnul Knoop unei analize critice. În ceea ce privește textul însuși al fiecărui poem, Directmedia l-a extras din propriul material de înregistrare digitală.

15 Considerând că, prin difuzarea CD-ROM-ului, Directmedia a adus atingere atât dreptului de autor al domnului Knoop, în calitate de creator al unei culegeri, cât și dreptului conex al Albert-Ludwigs-Universität Freiburg, în calitate de „producător al unei baze de date", aceștia din urmă au formulat o acțiune în încetare și în despăgubiri împotriva Directmedia. Acțiunea lor urmărea de asemenea ca aceasta să le predea, în vederea distrugerii, exemplarele CD-ROM-ului aflate încă în posesia sa.

16 Instanța sesizată în primă instanță a admis această acțiune. Întrucât apelul formulat de Directmedia a fost respins, aceasta a formulat un recurs în fața Bundesgerichtshof.

17 Acțiunea respectivă a fost respinsă în ceea ce privește condamnarea Directmedia potrivit capetelor de cerere ale domnului Knoop. În schimb, având în vedere că dispozițiile dreptului german privind protecția producătorului unei baze de date, a

cărui încălcare este invocată de Albert-Ludwigs-Universität Freiburg, reprezintă transpunerea Directivei 96/9, instanța de trimitere consideră că soluționarea litigiului, în măsura în care se referă la Directmedia și universitatea menționată, depinde de interpretarea articolului 7 alineatul (2) litera (a) din această directivă.

18 Subliniind că din constatările instanței de apel reiese că Directmedia s-a inspirat din lista de poeme întocmită de domnul Knoop pentru a selecționa poemele care trebuie să figureze pe CD-ROM, că în fiecare caz a supus selecția efectuată de domnul Knoop unei analize critice și că în final a omis să preia, pe suportul comercializat, un anumit număr de poeme care figurează pe lista menționată adăugând totodată altele, instanța de trimitere ridică problema dacă preluarea conținutului unei baze de date efectuată în astfel de circumstanțe reprezintă o „extragere" în sensul articolului 7 alineatul (2) litera (a) din Directiva 96/9.

19 În opinia acesteia, definiția noțiunii „extragere" cuprinsă în această dispoziție din Directiva 96/9, mai multe considerente ale directivei menționate, punctele 43-54 din Hotărârea din 9 noiembrie 2004, The British Horseracing Board și alții (C-203/02, Rec., p. I-10415), pasaje din Concluziile prezentate de avocatul general Stix-Hackl în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea din 9 noiembrie 2004, Fixtures Marketing (C-338/02, Rec., p. I-10497), o anumită concepție a scopului și a obiectului dreptului *sui generis*, precum și imperativele de securitate juridică par să pledeze în favoarea unei interpretări stricte a acestei noțiuni, potrivit căreia dreptul respectiv autorizează producătorul unei baze de date să se opună transferului fizic al ansamblului sau al unei părți din aceasta de pe un suport către altul, dar nu utilizării acestei baze ca sursă de consultare, de informare și de recenzie, chiar dacă părți importante din baza de date în cauză ar fi astfel recopiate progresiv și preluate ca atare într-o altă bază de date.

20 Instanța de trimitere admite totuși că, potrivit unei alte concepții a obiectului dreptului *sui generis*, se poate susține că noțiunea „extragere", în sensul articolului 7 alineatul (2) litera (a) din Directiva 96/9, înglobează actele care constau numai în preluarea, ca date, a elementelor unei baze de date.

21 Având în vedere această dificultate de interpretare, Bundesgerichtshof a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Preluarea de date dintr-o bază de date protejată (potrivit articolului 7 alineatul (1) din [Directiva 96/9/CE]) într-o altă bază de date poate reprezenta o extragere în sensul articolului 7 alineatul (2) litera (a) din directiva menționată, în cazul în care această preluare se realizează prin consultări ale bazei de date și după o apreciere de la caz la caz, sau o extragere în sensul acestei dispoziții presupune un proces de copiere (fizică) a unui ansamblu de date?"

Cu privire la întrebarea preliminară

22 Prin intermediul întrebării formulate, instanța de trimitere urmărește să afle, în esență, dacă noțiunea „extragere", în sensul articolului 7 alineatul (2) litera (a) din Directiva 96/9, cuprinde operațiunea care constă în preluarea unor elemente dintr-o bază de date într-o altă bază de date în urma unei consultări vizuale a primei baze și a unei selecții întemeiate pe o apreciere personală a autorului operațiunii sau dacă aceasta presupune recurgerea la un proces de copiere fizică a unui ansamblu de elemente.

23 În prealabil, trebuie arătat că această întrebare pleacă de la premisa, enunțată în decizia de trimitere, potrivit căreia lista de poeme întocmită de domnul Knoop constituie o „bază de date" în sensul articolului 1 alineatul (2) din Directiva 96/9.

24 În aceeași decizie se precizează că Albert-Ludwigs-Universität Freiburg, care a finanțat costurile realizării listei menționate, este eligibilă pentru protecția prin dreptul *sui generis* instituit prin directiva menționată, având în vedere faptul că investiția consacrată culegerii, verificării și prezentării conținutului acestei liste, a cărei valoare este de 34 900 de euro, este considerată „substanțială" în sensul articolului 7 alineatul (1) din această directivă.

25 În acest context, instanța de trimitere ridică problema dacă o operațiune precum cea întreprinsă de Directmedia în cauza principală reprezintă o „extragere" în sensul articolului 7 alineatul (2) litera (a) din Directiva 96/9.

26 În cadrul acestei dispoziții, noțiunea de extragere este definită ca fiind „transferul permanent sau temporar al ansamblului sau al unei părți substanțiale din conținutul bazei de date pe un alt suport prin orice mijloc sau sub orice formă".

27 Articolul 7 alineatul (1) din Directiva 96/9 rezervă producătorului unei baze de date care a necesitat o investiție substanțială din punct de vedere calitativ sau cantitativ dreptul de a interzice actele de extragere privind ansamblul sau o parte substanțială a conținutului acestei baze. Pe de altă parte, alineatul (5) al articolului 7 urmărește să permită acestui producător să se opună actelor de extragere repetate și sistematice privind o parte nesubstanțială din conținutul bazei respective care, prin efectul lor cumulativ, ar conduce la reconstituirea, fără autorizarea producătorului, a bazei de date în întregul său sau, cel puțin, a unei părți substanțiale din aceasta și care astfel ar aduce o atingere gravă investiției acestui producător, precum extragerile menționate la articolul 7 alineatul (1) din această directivă (a se vedea Hotărârea The British Horseracing Board și alții, citată anterior, punctele 86-89).

28 Noțiunea de extragere fiind astfel utilizată în diferite dispoziții ale articolului 7 din Directiva 96/9, aceasta trebuie interpretată în contextul general al acestui articol (a se vedea în acest sens Hotărârea The British Horseracing Board și alții, citată anterior, punctul 67).

29 În această privință, trebuie precizat mai întâi că, astfel cum a recunoscut Directmedia, această noțiune nu presupune că baza de date sau partea din aceasta pornind de la care este realizat actul în cauză dispare, ca urmare a realizării acestuia, de pe suportul original.

30 Utilizarea, într-un anumit număr de considerente ale Directivei 96/9, printre care în special considerentele (7) și (38), a verbului „a copia" pentru ilustrarea noțiunii de extragere arată într-adevăr că, în concepția legiuitorului comunitar, în contextul directivei menționate, această noțiune are vocație să cuprindă acte care lasă să subziste baza de date sau partea în cauză a acesteia pe suportul inițial.

31 În continuare, trebuie subliniat că folosirea, la articolul 7 alineatul (2) litera (a) din Directiva 96/9, a expresiei „prin orice mijloc sau sub orice formă" demonstrează că legiuitorul comunitar a vrut să dea un sens larg noțiunii de extragere (a se vedea Hotărârea The British Horseracing Board și alții, citată anterior, punctul 51).

32 Astfel cum au arătat Albert-Ludwigs-Universität Freiburg, precum și guvernul italian și Comisia, această accepțiune largă a noțiunii de extragere este susținută de obiectivul urmărit de legiuitorul comunitar prin intermediul instituirii unui drept *sui generis*.

33 Astfel cum reiese în special din considerentele (7), (38)-(42) și (48) ale Directivei 96/9, acest obiectiv este acela de a garanta persoanei care a avut inițiativa și și-a asumat riscul de a consacra o investiție substanțială, în termeni de mijloace umane, tehnice și/sau financiare, obținerii, verificării sau prezentării conținutului unei baze de date remunerarea investiției sale prin protejarea sa împotriva aproprierii neautorizate a rezultatelor acesteia prin intermediul unor acte care ar consta în special, pentru un utilizator sau un concurent, în reconstituirea acestei baze de date sau a unei părți substanțiale din aceasta la un cost mult inferior celui pe care l-ar fi necesitat o concepere autonomă [a se vedea de asemenea în acest sens Hotărârea din 9 noiembrie 2004, Fixtures Marketing, C-46/02, Rec., p. I-10365, punctul 35, Hotărârea The British Horseracing Board și alții, citată anterior, punctele 32, 45, 46 și 51, Hotărârea Fixtures Marketing (C-338/02), citată anterior, punctul 25, precum și Hotărârea din 9 noiembrie 2004, Fixtures Marketing, C-444/02, Rec., p. I-10549, punctul 41].

34 În lumina acestui obiectiv, noțiunea de extragere, în sensul articolului 7 din Directiva 96/9, trebuie înțeleasă ca având în vedere orice act neautorizat de apropriere a ansamblului sau a unei părți a conținutului unei baze de date (a se vedea Hotărârea The British Horseracing Board și alții, citată anterior, punctele 51 și 67).

35 Astfel cum au arătat Albert-Ludwigs-Universität Freiburg și Comisia, din chiar modul de redactare a articolului 7 alineatul (2) litera (a) din Directiva 96/9 reiese că noțiunea respectivă nu depinde de natura și de forma modului de operare utilizat.

36 Criteriul decisiv în această privință constă în existența unui act de „transfer" al ansamblului sau al unei părți a conținutului bazei de date respective către un alt suport, de aceeași natură ca suportul bazei de date respective sau de o natură diferită. Un astfel de transfer presupune că ansamblul sau o parte a conținutului unei baze de date se află pe un alt suport decât acela al bazei de date de origine.

37 În acest context, astfel cum a subliniat guvernul italian, nu prezintă importanță, pentru a aprecia existența unei „extrageri” în sensul articolului 7 din Directiva 96/9, faptul că transferul se bazează pe un procedeu tehnic de copiere a conținutului unei baze de date protejate, de exemplu un procedeu electronic, electromagnetic, electrooptic sau orice alt procedeu similar [a se vedea în acest sens considerentul (13) al Directivei 96/9] sau pe un simplu procedeu manual. Astfel cum a arătat Albert-Ludwigs-Universität Freiburg, recopierea conținutului unei astfel de baze de date, chiar și manual, pe un alt suport, corespunde noțiunii de extragere în aceeași măsură ca o descărcare din rețea sau o fotocopie.

38 Considerentul (14) al Directivei 96/9, potrivit căruia „ar trebui ca protecția conferită prin prezenta directivă să fie extinsă și în privința bazelor de date neelectronice”, precum și considerentul (21) al acestei directive, potrivit căruia protecția prevăzută de aceasta nu necesită ca elementele conținute de baza de date „să fi fost stocate fizic într-un mod organizat”, pledează de asemenea în favoarea unei interpretări a noțiunii de extragere liberă, precum noțiunea de bază de date, de criterii de ordin formal, tehnic sau fizic.

39 De asemenea, nu prezintă importanță pentru interpretarea noțiunii de extragere în contextul Directivei 96/9, faptul că transferul conținutului unei baze de date protejate conduce la o dispunere a elementelor respective diferită de cea care caracterizează baza de date originală. Astfel cum reiese din considerentul (38) al Directivei 96/9, un act de copiere neautorizat, însoțit de o adaptare a conținutului bazei de date copiate, face parte din actele împotriva cărora directiva menționată urmărește să protejeze producătorul unei astfel de baze prin instituirea unui drept *sui generis*.

40 Nu se poate susține, așadar, astfel cum a procedat Directmedia, că ar intra în cuprinsul noțiunii de extragere numai actele care constau în reproducerea mecanică, fără adaptare, printr-un procedeu clasic constând în „copy-paste”, a conținutului unei baze de date sau a unei părți dintr-o astfel de bază de date.

41 De asemenea, împrejurarea subliniată de Directmedia că autorul actului de reproducere în cauză se abține să preia o parte din elementele conținute într-o bază de date protejată și completează elementele preluate din aceasta cu elemente provenind dintr-o altă sursă poate demonstra cel mult că actul nu s-a aplicat totalității conținutului bazei de date respective. În schimb, aceasta nu se opune constatării producerii unui transfer al unei părți a conținutului acestei baze de date către un alt suport.

42 Contrar celor susținute tot de Directmedia, noțiunea „extragere", în sensul articolului 7 din Directiva 96/9, nu poate fi, pe de altă parte, redusă la actele care constau în transferul în întregime a ansamblului sau a unei părți substanțiale din conținutul unei baze de date protejate.

43 Astfel cum reiese din cuprinsul punctului 27 din prezenta hotărâre, din coroborarea alineatelor (1) și (5) ale articolului 7 din Directiva 96/9 rezultă într-adevăr că această noțiune nu depinde de întinderea transferului conținutului unei baze de date protejate întrucât, în temeiul acestor dispoziții, dreptul *sui generis* instituit de directiva menționată oferă o protecție producătorului unei baze de date nu numai împotriva actelor de extragere care privesc ansamblul sau o parte substanțială din conținutul bazei sale de date protejate, ci și, în anumite condiții, împotriva acelor acte care privesc o parte neesențială a acestui conținut (a se vedea în acest sens Hotărârea The British Horseracing Board și alții, citată anterior, punctul 50).

44 Prin urmare, faptul că un act de transfer nu privește ansamblul substanțial și structurat de elemente care figurează într-o bază de date protejată nu se opune includerii acestui act în noțiunea „extragere" în sensul articolului 7 din Directiva 96/9.

45 De asemenea, astfel cum a subliniat Comisia, împrejurarea că elemente conținute într-o bază de date nu sunt preluate într-o altă bază de date decât în urma unei aprecieri critice a autorului actului de transfer ar putea, desigur, să prezinte relevanță, dacă este cazul, în scopul stabilirii eligibilității acestei alte baze la una dintre protecțiile prevăzute de Directiva 96/9. În schimb, această împrejurare nu se opune constatării existenței unui transfer de elemente din prima bază de date către a doua.

46 Obiectivul urmărit prin actul de transfer nu prezintă de asemenea importanță în scopul aprecierii existenței unei „extrageri" în sensul articolului 7 din Directiva 96/9.

47 Astfel, prezintă puțină importanță faptul că actul în cauză are drept scop constituirea unei alte baze de date, concurentă sau neconcurentă cu cea de origine, de aceeași mărime sau de mărime diferită de aceasta, sau că acest act se înscrie în contextul unei activități, comerciale sau necomerciale, diferită de constituirea unei baze de date (a se vedea în acest sens Hotărârea The British Horseracing Board și alții, citată anterior, punctele 47 și 48). În rest, astfel cum reiese din considerentul (44) al Directivei 96/9, transferul ansamblului sau al unei părți substanțiale din conținutul unei baze de date protejate către un alt suport, care ar fi necesar în scopul unei simple vizualizări pe ecran a conținutului respectiv, constituie deja ca atare un act de extragere pe care titularul dreptului *sui generis* îl poate supune autorizării sale.

48 În cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare, instanța de trimitere evidențiază considerentul (38) al Directivei 96/9. Prin evocarea ipotezei conținutului unei baze de date care ar fi copiat și adaptat electronic, considerentul menționat ar putea, în opinia acesteia, să pledeze în favoarea unei interpretări a noțiunii de extragere limitată la actele care se bazează pe un proces de copiere tehnică.

49 Totuși, astfel cum a arătat avocatul general la punctul 41 din concluzii, considerentul în cauză urmărește să ilustreze riscul special la care sunt supuși producătorii de baze de date prin utilizarea crescândă a tehnologiei de înregistrare digitală. Acest considerent nu poate fi înțeles în sensul că restrânge sfera actelor supuse protecției prin dreptul *sui generis* numai la actele de copiere tehnică, cu riscul, pe de o parte, de a nu lua în considerare diferitele elemente evidențiate la punctele 29-47 din prezenta hotărâre și care pledează în favoarea unei interpretări largi a conceptului de extragere în contextul Directivei 96/9 și, pe de altă parte, de a lipsi, încălcând obiectivul atribuit dreptului respectiv, producătorul unei baze de date de o protecție împotriva actelor de extragere care, deși nu se bazează pe un procedeu tehnic special, sunt totuși de natură să lezeze interesele acestui producător în același mod ca un act de extragere care se bazează pe un astfel de procedeu.

50 Directmedia a susținut că o bază de date nu constituie o proprietate de informații și că faptul de a îngloba în actele care pot fi interzise de către producătorul unei baze de date protejate în temeiul dreptului său *sui generis* preluarea de informații care figurează în această bază ar însemna, pe de o parte, încălcarea drepturilor legitime ale utilizatorilor acesteia la liberul acces la informație și, pe de altă parte, favorizarea apariției monopolurilor sau abuzurilor de poziție dominantă în beneficiul producătorilor de baze de date.

51 Totuși, în ceea ce privește, în primul rând, dreptul de acces la informație, trebuie arătat că protecția prin dreptul *sui generis* privește numai actele de extragere și/sau de reutilizare în sensul articolului 7 din Directiva 96/9. În schimb, această protecție nu are în vedere actele de consultare a unei baze de date (Hotărârea The British Horseracing Board și alții, citată anterior, punctul 54).

52 Desigur, persoana care a constituit o bază de date își poate rezerva dreptul de acces exclusiv la baza sa de date sau poate rezerva accesul la aceasta unor persoane determinate (Hotărârea The British Horseracing Board și alții, citată anterior, punctul 55) ori poate supune acest acces unor condiții speciale, de exemplu de ordin financiar.

53 Totuși, atunci când producătorul unei baze de date face accesibil terților, chiar cu titlu oneros, conținutul acesteia, dreptul său *sui generis* nu îi permite să se opună consultării acestei baze de date de către astfel de terți în scopul informării (a se vedea în acest sens Hotărârea The British Horseracing Board și alții, citată anterior, punctul 55). Astfel cum reiese din considerentul (44) al Directivei 96/9, un act de consultare poate fi supus autorizației titularului dreptului *sui generis* numai atunci când vizualizarea pe ecran a conținutului acestei baze necesită transferul, permanent sau temporar, al totalității sau al unei părți substanțiale din acest conținut către un alt suport.

54 În speță, din descrierea faptelor cuprinsă în decizia de trimitere reiese că Albert-Ludwigs-Universität Freiburg, deși se opune, desigur, actelor neautorizate de preluare a unor elemente care figurează pe lista de poeme întocmită de domnul Knoop, autorizează totuși terții să consulte lista respectivă. Prin urmare, informațiile reunite în aceasta sunt accesibile publicului și pot fi consultate de acesta.

55 În al doilea rând, în ceea ce privește riscul afectării concurenței, din considerentul (47) al Directivei 96/9 reiese că legiuitorul comunitar a fost sensibil cu privire la preocuparea potrivit căreia protecția prin dreptul *sui generis* nu trebuie exercitată astfel încât să faciliteze abuzurile de poziție dominantă.

56 De aceea, articolul 13 din Directiva 96/9 prevede că această directivă nu aduce atingere dispozițiilor privind în special practicile restrictive și concurența neloială, conferind astfel o valoare normativă precizării conținute în același considerent, potrivit căreia dispozițiile directivei menționate „nu aduc atingere aplicării regulilor concurenței, indiferent dacă acestea sunt comunitare sau interne”.

57 În același sens, articolul 16 alineatul (3) din Directiva 96/9 impune Comisiei să întocmească rapoarte periodice privind aplicarea acestei directive prin care se urmărește, printre altele, să se verifice dacă aplicarea dreptului *sui generis* a condus la abuz de poziție dominantă sau la alte forme de denaturare a liberei concurențe, care ar justifica măsuri corespunzătoare.

58 În acest context, caracterizat de existența unor instrumente, de drept comunitar sau de drept intern, apte să stopeze eventuale încălcări ale normelor concurenței, precum abuzuri de poziție dominantă, noțiunea „extragere", în sensul articolului 7 din Directiva 96/9, nu poate face obiectul unei interpretări de natură să lipsească producătorul unei baze de date de o protecție împotriva unor acte de natură să îi lezeze interesele legitime.

59 În acțiunea principală, revine instanței de trimitere, în scopul constatării existenței unei încălcări de către Directmedia a dreptului *sui generis* al Albert-Ludwigs-Universität Freiburg, să verifice, în lumina tuturor circumstanțelor pertinente, dacă operațiunea efectuată de Directmedia pornind de la lista de poeme întocmită de domnul Knoop corespunde unei extrageri asupra unei părți substanțiale, evaluată în mod calitativ sau cantitativ, din conținutul acestei liste (a se vedea în această privință Hotărârea The British Horseracing Board și alții, citată anterior, punctele 69-72) sau unor extrageri de părți nesubstanțiale care, prin caracterul lor repetat și sistematic, ar fi condus la reconstituirea unei părți substanțiale din acest conținut (a se vedea în această privință Hotărârea The British Horseracing Board și alții, citată anterior, punctele 73, 87 și 89).

60 Având în vedere considerațiile ce precedă, trebuie să se răspundă la întrebarea adresată că preluarea unor elemente dintr-o bază de date protejată într-o altă bază de date în urma unei consultări a primei baze pe ecran și a unei aprecieri individuale a elementelor conținute de aceasta poate constitui o „extragere" în sensul articolului 7 din Directiva 96/9 în măsura în care – ceea ce revine instanței de trimitere să verifice – această operațiune corespunde transferului unei părți substanțiale, evaluată în mod calitativ sau cantitativ, din conținutul bazei de date protejate sau unor transferuri de părți nesubstanțiale care, prin caracterul lor repetat și sistematic, ar fi condus la reconstituirea unei părți substanțiale din acest conținut.

Cu privire la cheltuielile de judecată

61 Întrucât, în privința părților din acțiunea principală, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a patra) declară:

Preluarea unor elemente dintr-o bază de date protejată într-o altă bază de date în urma unei consultări a primei baze pe ecran și a unei aprecieri individuale a elementelor conținute de aceasta poate constitui o „extragere" în sensul articolului 7 din Directiva 96/9/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 martie 1996 privind protecția juridică a bazelor de date, în măsura în care – ceea ce revine instanței de trimitere să verifice – această operațiune corespunde transferului unei părți substanțiale, evaluată în mod calitativ sau cantitativ, din conținutul bazei de date protejate sau unor transferuri de părți nesubstanțiale care, prin caracterul lor repetat și sistematic, ar fi condus la reconstituirea unei părți substanțiale din acest conținut.

Semnături